

ZWYCZAJE ŚWIĄTECZNE W INNYCH KRAJACH

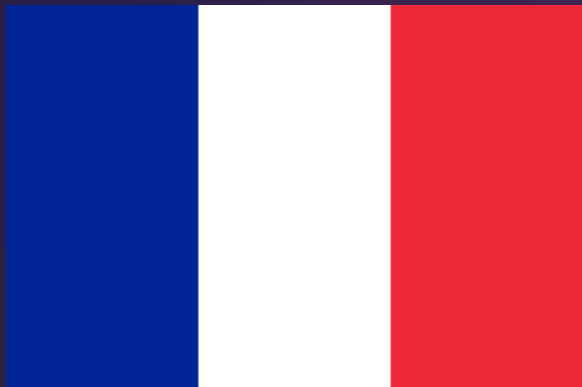
EUROPA I RESZTA ŚWIATA

WŁOCHY

W RZYMIE, STOLICY WŁOCH, TYSIĄCE LUDZI PRZYCHODZI W WIGILIJNY WIECZÓR NA PLAC ŚWIĘTEGO PIOTRA. PAPIESCY HALABARDNICY ODSŁANIAJĄ NAJWIĘKSZĄ I NAJPIĘKNIEJSZĄ SZOPKĘ NA ŚWIECIE. PO BŁOGOSŁAWIENSTWIE PAPIEŻA, RZYMIANIE WRACAJĄ DO DOMÓW BY OBDAROWAĆ SIĘ PREZENTAMI. JADŁOSPIS WIECZERZY WIGILIJNEJ, KTÓRA ODBYWA SIĘ PRZED PASTERKĄ, ZALEŻY OD REGIONU WŁOCH. POPULARNYM DANIEM BYWA INDIK I CIASTO DROŻDŻOWE. WŁOSI URZĄDZAJĄ W DOMACH, URZĘDACH, KOŚCIOŁACH, NA PODWÓRKACH I W OGRÓDKACH TRADYCYJNE SZOPKI ŚWIĄTECZNE.

FRANCJA

WE FRANCJI WIGILIA ODBYWA SIĘ PO PASTERCE. WIGILIJNY PRZYSMAK TO GĘSIE I KACZE WĄTRÓBKI. RODZINY GROMADZĄ SIĘ PRZEWAŻNIE U NAJSTARSZYCH OSÓB. WSZYSCY WSPÓLNIE PRZYGOTOWUJĄ POTRAWY: NADZIEWANE WĄTRÓBKI, INDYK NADZIEWANY KASZTANAMI ORAZ CIASTA. TRADYCYJNYM DESEREM JEST TRUFLE CZEKOLADOWE I GRUBA ROLADA POLANA CZEKOLADOWYM SOSEM NAZYWANA POLANEM BOŻEGO NARODZENIA. W WIGILIJNĄ NOC WSZYSCY WSTAWIAJĄ DO POKOJU BUTY BY MIKOŁAJ WPAKOWAŁ DO NICH PREZENTY. ŚWIĘTA WE FRANCJI SĄ BARDZO GŁOŚNE. W NIEBO LECAĄ TYSIĄCE FAJERWERKI.

HISZPANIA

WIGILIJNA UCZTA ROZPOCZYNA SIĘ W TYM KRAJU PO PASTERCE. CHRZEŚCIJANIE SPOŻYWAJĄ PIECZONĄ RYBĘ ORAZ TZW. CIASTO TRZECH KRÓLI Z BAKALIAMI, W KTÓRYM MOŻNA ZNALEŹĆ DROBNY PODAREK. JE SIĘ TEŻ SŁODKIE PRALINKI Z ŻÓŁTEK I CUKRU. ZAMIAST TRADYCYJNEGO OPŁATKA ŁAMIE SIĘ TU SYMBOLICZNIE CHAŁWĄ I SKŁADA SOBIE ŻYCZENIA. CAŁE RODZINY SPOTYKAJĄ SIĘ, UCZTUJĄ I ŚPIEWJĄ.

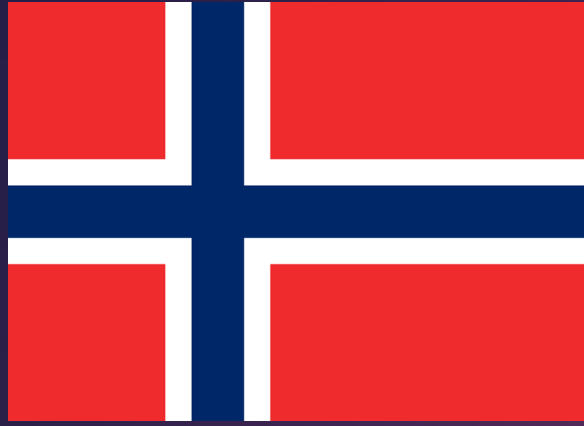

NIEMCY

GŁÓWNYM I NAJBARDZIEJ UROCZYSTYM POSIŁKIEM JEST BOŻONARODZENIOWY OBIAD, A SPECJALNOŚCIĄ KUCHNI JEST KARP, ALE PRZYRZĄDZA SIĘ TEŻ GĘŚ, KACZKĘ, DZICZYZNĘ. DESE TO SŁODKOŚCI Z MARCEPANU I PIERNIKI, W TYM PIERNIK OPŁATKOWY Z MAŚĄ NA OPŁATKU POLANY CUKREM LUB CZEKOLADĄ. PRYZMAKIEM JEST CIASTO ZWANE STOLLEN, KSZTAŁTEM PRZYPOMINAJĄCE NOWO NARODZONE DZIECIĄTKO ZAWINIĘTE W BECIK.

NORWEGIA

W NORWEGII SOLONE, JAGNIĘCE ŻEBERKA STANOWIĄ NAJWIĘKSZY ŚWIĄTECZNY PRYZMAK. ZRESZTĄ NIEJEDYNY. PRZED ŚWIĘTAMI PIECZE SIĘ SIEDEM RODZAJÓW CIASTECZEK, A DZIECI ODLICZAJĄ CZAS DO WIGILII PRZY POMOCY ADWENTOWYCH KALENDARZY. W WIGILIĘ, PO ŚWIĄTECZNYM POSIŁKU, NORWEGOWIE TAŃCZĄ DOKOŁA CHOINKI, ŚPIEWAJĄC KOŁĘDY, NIE MA TAM JEDNAK PREZENTÓW. DZIECI DOSTAJĄ JE NASEPNEGO DNIA RANO. ŚWIĘTY MIKOŁAJ, KTÓREGO NAZYWAJĄ JULENISSE, JEST KAWALARZEM, WIĘC PODARUNKI MOŻNA ZNALEŹĆ NAWET POD ŁÓŻKIEM LUB W SZAFIE.

SZWECJA

NA DZIEŃ PRZED WIGILIĄ LUDZIE UMIESZCZAJĄ W RÓŻNYCH MIEJSCACH DOMÓW OZDOBY CHOINKOWE, W TYM POMARAŃCZE Z GOŹDIKAMI GWARANTUJĄCE AROMATYCZNĄ WOŃ PRZEZ CAŁE ŚWIĘTA. SZWEDZI ZASIADAJĄ DO WIECZERZY OKOŁO GODZ. 15.00. NA STOLE ZNAJDUJĄ SIĘ PIECZONE SZYNKI I PASZTETY, RYBY: ŁOSOŚ I WĘGORZ, MIELONE KOTLECICKI I CIENIUTKIE PARÓWECZKI. JEST TEŻ SPECJALNY CHLEBEK Z IMBIREM, CZERWONA KAPUSTA I SOLONA RYBA W BIAŁYM SOSIE. NA DESER PODAJE SIĘ RYŻ Z RODZYNKAMI I BITĄ ŚMIETANĄ. W RYŻU UKRYTY JEST MIGDAŁ, KTÓRY WRÓŻY ZNALAZCY SZCZĘŚLIWY ROK. JE SIĘ TEŻ SŁYNNĄ ZAPIEKANKĘ ZIEMNIACZNĄ ZWANĄ POKUSĄ KARLSSONA. DZIECI PO OTRZYMANIU PREZENTÓW OD ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA WYSTAWIAJĄ PRZD DOMEM MISECZKI Z KASZKĄ DLA KRASNOLUDKÓW.

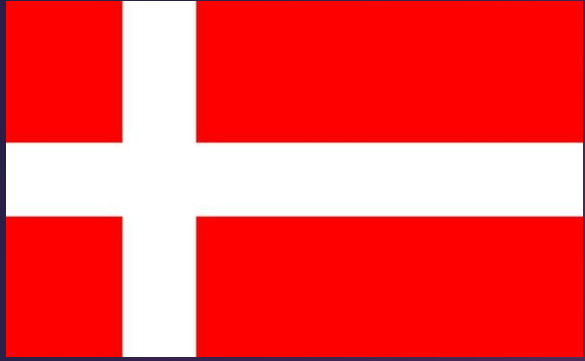

HOLANDIA

ŚWIĘTA W HOLANDII ZACZYNAJĄ SIĘ O PÓŁNOCY Z DNIA 24 NA 25 GRUDNIA, CHOĆ NIECO WCZEŚNIEJ ROZLEGA SIĘ DŹWIĘK DZWONÓW, ZWIASTUJĄCYCH RADOŚĆ Z BOŻEGO NARODZENIA. NIE OBCHODZI SIĘ TRADYCYJNEJ WIGILII, CHRZEŚCIJANIE JEDZĄ NOCĄ SPECJALNIE PIECZONY CHLEB I CIASTKA MIGDAŁOWE. INDIK JEST PODAWANY W PIERWSZY DZIEŃ ŚWIĄT, PODCZAS OBIADU. DZIECI ZOSTAWIAJĄ W WIDOCZNYM MIEJSCU BUCIKI, ABY ŚWIĘTY MIKOŁAJ MÓGŁ JE NAPEŁNIĆ PREZENTAMI I SŁODYCZAMI.

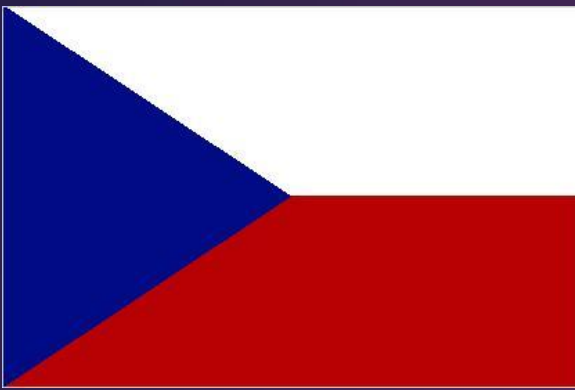

DANIA

PO POŁUNIOWYM NABOŻEŃSTWIE NADCHODZI CZAS WIGILII (OKOŁO 18.00), A PIERWSZĄ POTRAWĄ JEST ZAWSZE RYŻOWY PUDDING Z CYNAMONEM, W KTÓRYM KRYJE SIĘ MIGDAŁ. POTEM DUŃCZYCY JEDZĄ ALBO PIECZEŃ WIEPRZOWĄ Z ŻÓRAWINĄ, ALBO PIECZONĄ GĘŚ NADZIEWANĄ JABŁKAMI Z CZERWONĄ KAPUSTĄ. POPULARNYM DESEREM BYWA SZARLOTKA I GALARETKA Z PORZECZEK. PO ZAKOŃCZONEJ UCZCIE ŚPIEWA SIĘ KOLEĐY I ROZDAJE PREZENTY.

CZECHY I SŁOWACJA

CZESI SPOŻYWAJĄ WIGILIĘ WIECZOREM. PRZY STOLE ZJAWIA SIĘ PARZYSTA LICZBA OSÓB I PODAWANE SĄ POTRAWY POSTNE – KARP W RÓŻNEJ POSTACI, ZUPA RYBNA, SAŁATKI WARZYWNE I JAJA, A NA DESER CIASTA MIGDAŁOWE. POTEM ROZLEGA SIĘ DZWONEK OZNAJMIAJĄCY PRZYBYCIE JEZUSA I CZAS ROZDAWANIA PREZENTÓW.

SŁOWACY NAJPIERW ODWIEDZAJĄ CMENTARZE, BY WSPOMNIEĆ SWOICH BLISKICH ZMARŁYCH. DO WIECZERZY ZASIADAJĄ WIECZOREM ZARAZ PO MODLITWIE. OJCIEC RODZINY CZYNI ZNAK KRZYŻA NA CZOŁACH DOMOWNIKÓW PALCEM UMACZNYM W MIODZIE – GWARANUJE TO DOBROBYT PRZEZ CAŁY NADCHODZĄCY ROK. OBOK ZUPY RYBNEJ POJAWIAJĄ SIĘ NA STOŁACH SMAŻONE KARPIE, SAŁATKA ZIEMNIACZANA I DROŻDŻOWE BUŁECZKI. PO UCZCIE NADCHODZI CZAS NA PREZENTY.

WIELKA BRYTANIA

ŚWIĘTA TRWAJĄ TU TYLKO JEDEN DZIEŃ - 25 GRUDNIA. WIECZERZA WIGILIJNA TO RACZEJ UROCZYSTY OBIAD SPOŻYWANY W POŁUDNIE W RODZINNYM GRONIE. NIE OBOWIĄZUJE POST TAK JAK W POLSCE. NA STOLE KRÓLUJE INDIK NADZIEWANY KASZTANAMI. PODOBNIENIE JAK W POLSCE JE SIĘ ŚLEDZIA Z CEBULĄ I ŚMAŻONEGO KARPIA. NA DESER SERWUJE SIĘ PUDDING ŚLIWKOWY, ORZECHOWY I OWOCE. W CIASTO WKŁADA SIĘ MONETĘ ALBO PIERŚCIONEK. WIECZOREM DZIECI WIESZAJĄ DŁUGIE SKARPETY, DO KTÓRYCH ŚWIĘTY MIKOŁAJ WKŁADA NOCĄ PREZENTY.

GRECJA

PRZED BOŻYM NARODZINIM, BO JUŻ 22 GRUDNIA DZIECI WĘDRUJĄ OD DOMU DO DOMU ŚPIWAJĄC KOŁĘDY. W WIGILIĘ GRECY LUBIĄ SIĘ SPOTKAĆ PO POŁUDNIU Z RODZINĄ I PRZYJACIÓŁMI NAJLEPIEJ W RESTAURACJI. PRZY STOLE POJAWIAJĄ SIĘ WIECZOREM. GOSPODYNIA STAWIA NA STOLE CHLEB CHRYSUSA – BOCHENEK ZE ZNAKIEM KRZYŻA, ZAŚ WOKÓŁ STOJĄ FIGURKI Z CIASTA BĘDĄCE SYMBOLAMI WSZYSTKIEGO CO JEST DŁUGOTRWAŁE. PODAWANY JEST FASZEROWANY INDYK. SĄ RÓWNIEŻ PREZENTY PRZYNOSZONE PRZEZ ŚWIĘTEGO BAZYLEGO.

STANY ZJEDNOCZONE

W STANACH ZJEDNOCZONYCH NIEZWYKLE WAŻNE SĄ SAME PRZYGOTOWANIA DO ŚWIĄT, W TYM SZCZEGÓLNIIE BŁYSZCZĄCE DEKORACJE NA ULICACH, PLACACH. ŚWIĄTECZNA GORĄCZKA ZACZYNA SIĘ TUŻ PO ŚWIĘCIE DZIĘKCZYNIENIA. AMERYKANIE NIE OBCHODZĄ WIGILII. W BOŻE NARODZENIE NAJWAŻNIEJSZY JEST UROCZYSTY OBIAD, NA KTÓRYM POJAWIA SIĘ PIECZONY INDEK. DZIECI WYWIESZAJĄ SKARPETY Z WŁASNĄ IMIENIEM, DO KTÓRYCH MIKOŁAJ WKŁADA PREZENTY.

BRAZYLIA

W WIGILIJNY WIECZÓE WE WSZYSTKICH KOŚCIOŁACH ODBYWA SIĘ MSZA KOGUTA. TO TAKA NASZA PASTERKA. ODBYWA SIĘ MIĘDZY ÓSMĄ A DZIESIĄTĄ WIECZOREM. LUDZIE WIERZĄ, ŻE NARODZENIE JEZUSA JAKO PIERWSZY OBWIEŚCIŁ TEN, KTO WSTAJE NAJWCZEŚNIEJ. PO POWROCIE Z KOŚCIOŁA RODZINY SIADAJĄ DO STOŁU I WIECZERZA WIGILIJNA TRWA DO BIAŁEGO RANA.

MEKSYK

JUŻ DWANAŚCIE DNI PRZED BOŻYM NARODZENIEM ULICAMI PRZECHODZĄ UROCZYSTE PROCESJE DO KOŚCIOŁÓW I KOŃCZĄ SIĘ UROCZYSTĄ MSZĄ ŚWIĘTĄ. NA DZIEŃ PRZED WIGILIĄ NA PLACACH I GŁÓWNYCH ULICACH ODBYWAJĄ SIĘ JARMARKI. 25 GRUDNIA DZIECI DOSTAJĄ PREZENTY. TEGO DNIA CAŁA RODZINA PRZEŁAMUJE SIĘ SŁODKIM CIASTEM W KSZTAŁCIE KOŁA. W CIEŚCIE JEST UKRYTA GLINIANA LALECZKA, KTÓRA SYMBOLIZUJE JEZUSA. TEN KTO JĄ ZNAJDZIE BĘDZIE MIEĆ DUŻO SZCZĘŚCIA W NOWYM ROKU.

AUSTRALIA

PONIEWAŻ W AUSTRALII JEST GORĄCO, MIKOŁAJ PRZYBYWA NA DESCE SURFINGOWEJ LUB NURKUJĄC POD WODĄ. ŚWIĄTECZNE KOLACJE SĄ TU NIEZWYKŁE - LUDZIE SPOTYKAJĄ SIĘ NA PLAŻACH, PRZY GRILLU. LEPIĄ BAŁWANA Z PIACHU. ZAMIAST CHOINKI MAJĄ EUKALIPTUSOWE DRZEWKO PRZYBRANE KOLOROWYMI ŁANCUCHAMI. W WIGILIĘ AUSTRALIJCZYCY SIADAJĄ CAŁYMI RODZINAMI W PARKACH I PRZY ŚWIECACH ORAZ LAMPIONACH WSPÓLNIE ŚPIEWAJĄ KOŁĘDY.

PRZY TWORZENIU PREZENTACJI WYKORZYSTANO:
"ZAPYTAJ MISIA O ŚWIĘTA. GDZIE MIESZKA ŚWIĘTY MIKOŁAJ".
"WIECZÓR WIGILIJNY" - AGNIESZKA NOŻYŃSKA -DEMIANIUK
"ZWYCZAJE I OBRZĘDY. ROK POLSKI" - RENATA HRYŃ - KUŚMIEREK
"OD ŚWIĄT DO ŚWIĄT" -MARZENA KUŹMIŃSKA